

Slovenski dom

Stev. 205

V Ljubljani, ponedeljek 11. septembra 1939

Leto IV

Prva nemška uradna poročila o vdoru francoske vojske na nemško ozemlje

Pariz, 10. septembra. AA. (Havas.) Sporočilo francoskega vrhovnega poveljstva z dne 10. septembra se glasi:

»Nemci so večer izvedli protinapade na velikem številu točk našega bojišča. Ponoči so položaj ni spremenil. Letalske sile nadaljujejo navadne ogledne polete.«

Berlin, 10. septembra. Nemško vrhovno poveljstvo sporoča:

Na zahodu so francoske ogledne čete prvič prekoračile nemško mejo in so v boju z našimi prvimi stražami, ki tabore daleč pred Siegfriedovo črto. Sovražnik je pustil na bojišču veliko število mrtvih. Nemci pa so ujeli tudi večje število mož, med katerimi je bil tudi en častnik. V noči 9. septembra so metala letala na nekatera mesta severne in zahodne Nemčije letake. Posadka nekega angleškega letala, ki je strmoglavilo v Ueberstettu v Turingiji, je bila zajeta. Na zahodni meji so Nemci sestrelili tri francoska letala nad nemškim področjem. Bombardiranja iz zraka ni bilo.

Pariz, 10. septembra. Napredovanje francoskih čet med utrjenimi položaji na bojišču ob Reno in Moseli je odbilo sovražnika in ga ograja na nekaterih njegovih utrjenih postojankah. Francoske čete ga s svojim napredovanjem silijo v protinapade. Sovražnik se dovoljuje s tem, da odgovarja z ognjem in

čaka na najugodnejši trenutek, kadar bodo francoske čete v najbližjem stiku z njegovo glavno odporno črto. S tem se je sovražnik prilagodil pravilu obrambe iz utrdb, ki gre za tem, da njegove garnizije dajejo dejansko obrambo. Ena izmed francoskih divizij je izvedla terenska premikanja po sijajnem napadu. Kaze torej, da ne gre več za previdno napredovanje proti prvim sovražnim postojankam, kakor prejšnje dni, temveč da gre že za važnejše vojne operacije.

Poročajo, da je francoska vojska na daljši črti prodrla 12 kilometrov globoko na nemško ozemlje.

Poluradno poročajo: Ko se na vzhodni fronti pri Varšavi razvija velikanska bitka, je bilo pre-

teklo noč med Reno in Mozelo precej mirno. Uradno poročilo vrhovnega poveljnika v kratkih potezah ugotavlja dejstva, ki jih je vsebovalo že snočnje poročilo. Iz uradnega poročila se vidi, da so skušale nemške čete izvesti protinapad, da bi ovirale napredovanje francoskih čet proti važnim točkam Siegfriedove bojne črte. V pretekli noči niso nastopile nikakršne spremembe. Francoske čete, ki so predvečerašnjim in večer napredovale v področju Maginotove in Siegfriedove črte, so ostale na zavzetih položajih navzlic večkratnim napadom nemških čet, ki so jih hotele vretči nazaj. Davi pa je bilo že živahnije. Tako so posamezni oddelki vzpostavili medsebojno zvezo po gozdnih obronkih saarske doline. Zlasti izvrstne položaje so zavzele francoske čete v gozdu Warnt.

Seja banovinskega odbora JRZ

v Ljubljani

Ljubljana, 10. sept.

V nedeljo, dne 10. septembra je v Ljubljani pod predsedstvom g. dr. Antona Korošca zasedal plenum banovinskega odbora JRZ za dravsko banovino. Po izčrpnem poročilu o notranjem in zunanjem političnem položaju je odbor pretresal in sklepal o vsem, kar je potrebno za prenašanje kompetence na posamezne banovi-

ne v smislu »Uredbe o razširitvi predpisov Uredbe o banovini Hrvatski na ostale banovine« z dne 26. avgusta 1939.

Banovinski odbor JRZ izraža živo željo, da se v teh pomembnih in težkih časih vsi Slovenci zedinijo v trdni disciplini na delo, da se priznana pravica o organizaciji banovin in prenosu kompetence začne čim prej realizirati v naši banovini.

Delna mobilizacija v Rusiji

»ker vojna med Nemčijo in Poljsko vse bolj ograja Rusijo«

Moskva, 10. septembra. Reuter poroča: Sovjetska vlada je sklenila poklicati pod orožje nekaj letnikov rezervistov, z namenom, da okrepi, kakor trdi uradno poročilo agencije Tass, obrambo države. Ta sklep je bil storjen v zvezi z vojno med Nemčijo in Poljsko, ki dobiva v zelo širokem smislu značaj ogrožanja Rusije.

Moskva, 10. sept. Poročajo, da je sovjetska vlada izvedla delno mobilizacijo v moskovskem, ukrajinskem, beloruskem, kalininskem in orlovskem okrožju. Zadnji dve noči so neprestano vozili velike transporte vojakov iz Moskve in Minska na poljsko mejo.

Moskva, 10. sept. o. V Minsk so bile odposlane sovjetske motorizirane kolone. Minsk je oddaljen od poljske meje 35 kilometrov. Inženirji in drugi specialisti so vsi odpoklicani in odpeljani na poljsko mejo. Ruska mobilizacija se tolmači samo kot varnostni ukrep, da se zavaruje meja.

Nekatero vrste življenjskih potrebščin v Moskvi so zmanjkale. Sladkorja skoraj ni, pa tudi drugih živil ni mogoče dobiti v onih množinah kakor prej. Pred trgovinami stojijo dolge vrste ljudi, ki čakajo, da bi lahko kupile moko in druga živila, ki so potrebna za pripravo ruskih narodnih jedi. Dobava mleka je redna. Vina je že zdavnaj zmanjkalo in ga ni niti v onih hotelih, ki jih obiskujejo tuji. Tudi bencina za čiščenje obleke ni več.

Ker ni mogoče trditi, da bi Sovjetsko Rusijo ogrožala Poljska ali katera druga država, je treba v poklic rezervistov razlagati bodisi tako, da Sovjeti pripravljajo oborožene korake proti Poljakom, ali pa, da hočejo biti pripravljeni za vsako

morebitnost, če bi Rusija po zlomu Poljske dobila skupno mejo z Nemčijo, katero so boljševiki že od nekdaj smatrali za najnevarnejšega nasprotnika sovjetske države.

Varšava v ognju nemških topov

Prestolnica je še vedno v oblasti Poljakov in se pripravlja na skrajni odpor

Varšava, 10. sept. Poljsko uradno poročilo znova zanika vse vesti nemških listov in radia, da bi bila nemška vojska zasedla Varšavo. Varšava je še vedno v oblasti poljskih obrambnih čet in se pripravlja na boj do zadnjega. Nemške čete so se približale Varšavi največ na 8 kilometrov.

Agencija Pat objavlja pregled večerašnjih krvavih bojov, ki so tekli na raznih krajih. Po teh poročilih nemške čete niso nikjer posebno napredovale, medtem ko se poljske čete počasi in v redu umikajo. Varšava nadaljuje z obrambnimi deli, v katerih sodeluje vse prebivalstvo navzlic temu, da je prestolnica pod stalnim ognjem nemških granat kar terja mnogo žrtev. Obrambni rovi so izkopani v prečniku nekaj kilometrov proti zahodnim predmestjem prestolnice.

Poljsko zunanje ministrstvo je zapustilo Varšavo. Prav tako so tudi številne tuje misije, med katerimi tudi britansko veleposlaništvo, evakuirale mesto.

Budimpešta, 10. sept. o. Budimpeštanska telefonska centrala ima še vedno zvezo z Varšavo. Ob

Vesti 11. septembra

Maršal Göring je imel večer velik govor, v katerem je pomirjeval nemško prebivalstvo z navedbami o nemških vojnih uspehih na Poljskem, povedal, da je Nemčija najmočnejša država na svetu, kar je pokazala z osvajanjem Poljske, da bo njeno silo skušal vsak, kdor meni, da mora iti z vojno nadjo, da je gospodarsko in industrijsko najbolj pripravljena za vojno, da pa je še vedno pripravljena skleniti časten mir kakor vedno.

Angleški tisk razlaga Göringov govor kot pripravo za mirovni poskus, ki naj bi ga za Nemčijo posredovala Italija, in kot dokaz, da bi po zlomu Poljske bila Nemčija pripravljena poravnati se z Anglijo in Francijo. Anglija in Francija se to pot ne bosta udali gotovim dejstvom in bosta šli do konca.

Cilj Anglije je urediti novo Evropo, v kateri bo nemški narod lahko živel pod enakimi pogoji, kakor drugi veliki in mali narodi, piše londonski list »New Statesman«.

Omejitev porabe živil ter njihovega nakupa pripravljajo na Danskem, Švedskem in Norveškem, ker je uvoz iz tujine skoraj čisto prenehal.

Nemčija ne želi, da bi se nevtralne balkanske države mešale v vojno in je zadovoljna, da sedanje italijansko stališče ugodno vpliva na Balkan, piše nemški dnevnik »Münchener Neueste Nachrichten«.

Romunija je sklenila takoj vpoklicati nekaj novih letnikov pod orožje. Vsega skupaj je Romunija do sedaj mobilizirala 1.100.000 mož.

20.000 Nemcev in nevarnih tujcev je sedaj interniranih v Parizu, največ po raznih športnih igriščih.

Večje zneske za nakup vojaških bolnišnic in zdravil je določil ameriški Rdeči križ.

Zastopniki severnih nevtralnih držav se bodo jutri sestali v Oslu in sprejeli razne ukrepe, katere jim narekuje sedanji položaj v Evropi.

30 nemških parnikov je sedaj zbranih v španski luki Vigo, kamor so ladje pribežale v začetku vojne.

Portugalska vlada je zapovedala, da je treba nemškim parnikom, katerih se je kakih trideset zateklo v portugalska pristanišča, takoj odvzeti radijske oddajne postaje, da ne bi mogle ladje dajati v Nemčijo poročil.

Poveljniki nemških ladij, ki so se zatekle v mehiške luke, so se uprli zapovedi mehiške vlade, da morajo pustiti plombariti radijske oddajnike. Zaradi tega bo mehiška vlada najbrž vse nemške ladje izgnala iz svojih pristanišč.

Irak, Egipt in Kanada so uradno napovedali vojno Nemčiji

London, 10. sept. o. Vladi v Iraku in v Egiptu sta danes uradno napovedali vojno Nemčiji. Diplomatski odnosi med Irakom, Egiptom ter Nemčijo so bili ustavljeni že pred tednom dni. Iraški in egiptovski listi pozdravljajo napoved vojne in pravijo, da pomeni napad na Poljsko napad na svobodo vseh malih držav, ki se morajo zaradi tega pridružiti Angliji in Franciji v boju proti Nemčiji.

New York, 10. sept. o. Ob 18.22 evropskega časa objavlja radijska postaja v New Yorku, da je Kanada danes ob 18. uri napovedala Nemčiji vojno.

London, 10. sept. o. Ob 18.30 je prispela vojna napoved v London. Čakajo samo še podpisa kralja, da bo napoved stopila v veljavo.

Jutri važni sklepi v Turčiji

Ankara, 10. sept. o. Za jutri je sklicana seja velike turške narodne skupščine. Na njej bo predsednik vlade obširno poročal o zunanjepolitičnem položaju v Evropi ter tudi povedal, kakšno stališče bo zavzela zdaj Turčija v vojni. Povedal bo, kaj namerava Turčija ukreniti zaradi vojne v vzhodnem delu Sredozemskega morja in na Balkanu. Seja bo v sedanjem položaju izredno važna.

Dr. Korošec na ljubljanskem velesejmu

Ljubljana, 10. septembra.

Predsednik senata g. dr. Anton Korošec je po seji banovinskega odbora JRZ popoldne obiskal velesejme in si ogledal razstave. Zlasti dolgo se je pomudil na kmetijski razstavi.

Občinstvo, ki ga je bilo izredno veliko, je slovenskega voditelja na velesejmu navdušeno pozdravljalo. Po ogledu velesejma se je g. dr. Korošec odpeljal v Begunje.

Pravosodni min. dr. Markovič o sporazumu

Minister napoveduje za volitve poslancev sistem volilnih okrožij in okrajev

Belgrad, 10. sept. m. Danes je odpotoval v Knjaževac pravosodni minister dr. Laza Markovič obiskat Aco Stanojeviča. Po svojem razgovoru s Stanojevičem, ki sta ga te dni obiskala tudi še člana glavnega odbora bivše radikalne stranke Miša Trifunović in dr. Ninčič, ki sta mu poročala o zadnjem sestanku tega odbora, dr. Markovič v Knjaževcu ni dal nobene izjave. Aca Stanojevič je samo izjavil, da je stališče, ki ga je glavni odbor bivše radikalne stranke zavzel do sporazuma Cvetkovič-Maček, nespremenjeno ostalo isto in da je dr. Markovič vstopil v vlado brez pristanka tega odbora.

Dr. Markovič je iz Knjaževca odpotoval v Niš ter imel tam sestanek s člani glavnega odbora bivše radikalne stranke. Na sestanku je dr. Markovič govoril o politični situaciji.

Dr. Markovič v svojih izjavah navaja vse poznejše dogodke, ki so zaostriili politično življenje v državi. Naštevava dogodke do zadnjih dni ter pravi, da dr. Stojadinović ni hotel sporazuma s Hrvati. Sporazum pa, ki so ga leta 1937 napravile opozicijske skupine, ni bil sprejet. Cvetkovičeva vlada je rešitev hrvatskega vprašanja postavila za svojo glavno nalogo. Dr. Markovič je zatem podal pregled pogajanj med Cvetkovičem in dr. Mačkom, ki so privedla do sedanjega sporazuma. Pravi, da je dr. Maček smatral, da bi bilo najbolje, če bi se Hrvatje sporazumeli na bazi opozicijskega sporazuma iz leta 1937. Ta rešitev pa ni mogla biti sprejeta, ker je Cvetkovič dr. Mačku dejal, da hoče storiti vse, da bi

prišlo do rešitve hrvatskega vprašanja. Dr. Maček je vprašal združeno opozicijo, če se hoče pogajati s Cvetkovičem. Opozicija na to ni pristala, kar je zelo vznemljilo dr. Mačka. Dr. Maček je namreč smatral, da ni važen način pogajanj, temveč rešitev vprašanja samega. Opozicija se je hotela pogajati na drug način. Dr. Markovič je zatem dejal, da se je dr. Maček hotel s Cvetkovičem pogajati v imenu vse opozicije, na kar pa opozicijske stranke niso opozicije, na kar pa opozicijske stranke niso pristale. Dr. Maček je zatem zahteval, da se izdela podlaga, ki bi se mogla sprejeti za rešitev hrvatskega vprašanja. Tudi na to združena opozicija ni hotela pristati. Dr. Markovič zaključuje, da so na to zahtevo dr. Mačka pristali samo radikali, ki so baje imeli svoj načrt za rešitev hrvatskega vprašanja. Dr. Maček je potem pozval združeno opozicijo, da prisostvuje pogajanjem med njim in Cvetkovičem v Zagrebu. Stranke združene opozicije so tudi to odbile, ker niso hotele sedeti v predsobici.

Glede zakonodajnega dela sedanje vlade poudarja dr. Markovič, da bo sedanja vlada v kratkem izdala zakon o volitvah narodnih poslancev, ki bo določal tajno glasovanje po.

Nova skupščina, ki bo izvoljena na podlagi tega zakona, bo morala odobriti sporazum s Hrvati. Isto tako bo vlada izdala zakon o svobodni zborovanju in združevanju, da se lahko ustanovijo nove stranke. Za radikalno stranko pravi, da bo sporazum s Hrvati odobrila.

Anglija računa, da bo vojna v Evropi trajala tri leta

London, 10. sept. Ministrstvo za informacije je izdalo danes poročilo, v katerem pravi, da Anglija računa, da bo sedanja vojna trajala kaka tri leta in da je ukrenila vse potrebno, da se pripravi gospodarsko, industrijsko in vojaško za tako dolgo vojskovanje. Preskrba angleškega naroda in angleške vojske z vsem potrebnim je za ta čas zagotovljena.

London, 10. sept. »Daily Telegraph« razlaga vojne operacije in pravi: »Javno mnenje, ki sleduje sedanje vojne operacije, se spominja pre-

tekle vojne in pričakuje velikih bojov. To mišljenje pa je povsem napačno. Iz dočasnih operacij se vidi, da odgovorni poveljniki ne želijo prezagodnih korakov in ne žele, da bi vojska in mornarica Francije in Velike Britanije zamrznili svoje sile. Francoski in angleški vojaški voditelji se ne spuščajo v nič, kar bi bilo prenaglo. Za zdaj ne želijo izvesti nikakršne ofenzive. Vojne ne dobivajo mrtvi, temveč živi. Anglija se pripravlja za dolgo vojno. Angleška mornarica se je razgibala in sedaj zanesljivo veča svojo moč.

Razveseljiva znamenja o stališču Italije v sedanji vojni

Pariz, 10. sept. Poluradno glasilo francoske vlade prinaša obsežen članek o stališču Italije v sedanji evropski vojni in iz raznih znamenj sklepa, da bo Italija ostala nevtralna in si z vsemi silami prizadevala, da bi dosegla mirno poravnano sporov v Evropi. To dokazuje že dosedanje mirovno delo italijanskega predsednika Mussolinija, kateremu je hvaležna vsa Evropa.

Da hoče Italija res ostati nevtralna, dokazuje predvsem jasna volja njene vlade, ki hoče za vsako ceno, navzlic zunanjim dogodkom, v državi zavarovati redno gospodarsko in javno življenje na vseh področjih. O tem priča dejstvo, da se promet, plova, trgovina in industrija v Italiji razvija popolnoma normalno, da je Italija obnovila redne železniške zveze z vsemi sosedomi in vzpostavila promet z Ameriko ter Afriko.

Te dni se bo odprl vzhodni sejem v Bariju. V pokrajini Puglie izročajo prometu ogromen vodovod. Največji italijanski parnik »Rex« je odplul v New York. Odprta je bila te dni moderna cesta, ki veže ostrje Abesinije z morjem, cesta iz Asaba v Desie. Šolski in vseučiliški pouk se bosta redno pričela z oktobrom. Vseposvod so vidni napori, da bi Italija obdržala vse trgovinske zveze s tujino. Italijanski listi priobčujejo načrte za velika osuševalna in izboljševalna dela.

Ta modra politika italijanske vlade pomirljivo vpliva na italijansko ljudstvo, ki si po Abesiniji in Španiji ne želi nove, nepotrebne vojne, pomirjujejo pa tudi Evropo, zlasti tiste države, katerih bodoče vedenje je odvisno od italijanskega stališča.

Pismo iz Pariza

Prvi dnevi vojne v francoski prestolnici

Pariz, 5. septembra.

Danes je že drugi dan vojne. Do zadnjega smo upali, da se bo dal mir vseeno kako rešiti, toda upanje nas je varalo. Ultimatum, ki ga je Anglija poslala Nemčiji, je ostal brez odgovora. Od nedelje, in to od 11 dopoldne, je Anglija stopila v vojno z Nemčijo. Vojno stanje med Francijo in Nemčijo pa je od nedelje od petih popoldne, kakor to že veste.

Pariz v vojnem stanju

V svojem zadnjem članku, ki sem ga odposlal pred nekaj dnevi, sem na kratko opisal, kakšno je stanje v Parizu ob času, ko je bila proglašena generalna mobilizacija. Danes pa naj zvestim bralca »Slov. doma« spet podam sliko Pariza in Francije po prvih dnevih vojne med Anglijo, Francijo in Poljsko na eni, ter Nemčijo na drugi strani.

Prvo, kar je bilo potrebno storiti v Parizu samem, je bila obramba pred napadi iz zraka. Za skoraj teden dni je Pariz popolnoma zatemnjen. Zasebni avtomobili, kolikor jih ni bilo mobiliziranih, morajo imeti svoje luči zatemnjene. Število taksijev je neverjetno zmanjšano.

Prvi dan mobilizacije sem pol ure čakal na taksi in to na najbolj prometnem kraju Pariza, pa ga nisem dobil. Promet podzemne železnice je zelo okrnjen. Sedaj delujejo samo še nekatere proge. Avtobusov, razen nekaj najvažnejših prog, tudi ni več. Promet vrše le avtobusi, ki lahko prebivalstvo peljejo ven iz mesta. Železnice so prišle pod vojno komando. Vendar se še vedno dobi možnost, da človek odpotuje ven iz mesta. Težavnejši pa je povratek. Kot sem že zadnjič poročal, so telefonske zveze z inozemstvom ustavljene, razen diplomatskih, seveda. Vse depeše, ki jih pošljejo v Francijo, morajo biti izključno le v francoščini. Če pa pošljete brzojav v inozemstvo, ga pošta ne bo sprejela prej, dokler ne bo na njem potrdilo policijske oblasti.

Lepo zborovanje slovenskih obrtnikov

Samostojna Obrtniška zbornica v Ljubljani pred uresničenjem

Ljubljana, 10. septembra.

Vztrajna borba ogromne večine slovenskih obrtnikov pod okriljem Zveze slovenskih obrtnikov za ločeno zbornico je v glavnem dobojevana: danes dopoldne je na 2. občnem zboru Zveze slovenskih obrtnikov njen predsednik g. Kavka sporočil navzočnim delegatom, da je samostojna Obrtniška zbornica v Ljubljani tik pred uresničenjem in da je potrebno opraviti le še nekaj stvari čisto formalne narave, da bo Zbornica ustanovljena in pričela poslovati. S tem bodo kronani z uspehom žilavi napor in prizadevanja voditeljev slovenskega obrtniškega gibanja, slovenski obrtniški stan pa bo z novo zbornico pridobil ustanovo, kjer bodo njegovi zastopniki samostojno varovali koristi slovenskih obrtnikov in brez nadzorstva ter patronance drugih stanov delovali za čim ugodnejši procvit slovenskega obrtniškega štama.

Občni zbor Zveze slovenskih obrtnikov, ki bi se bil v rednih razmerah razvil v lepo manifestacijo obrtniškega štama, je bil zaradi hudega položaja v Evropi opravljen na tišem, brez zunanje okvira, ki ne sodi v današnji čas. Vršil se je v prostorih Zveze slovenskih obrtnikov v Kolodvorski ulici in ga je s toplim pozdravom vseh navzočnih delegatov iz večine slovenskih večjih krajev začel ob pol 10 dopoldne predsednik Zveze g. Kavka. Po uvodnih formalnostih je g. Kavka podal obširno predsedniško poročilo, iz katerega posnemamo glavne stvari:

Organizatorično delovanje Zveze slovenskih obrtnikov, ki združuje po družtvih, včlanjenih pri njej, veliko večino slovenskih obrtnikov, je doslej v preteklem poslovnem letu nove uspehe. V preteklem letu je pristopilo več novih družtev, ustanovilo se je precej pripravljanih odborov, v nekaterih krajih pa so pričeli poslovati zaupniki Zveze, ki vodijo priprave.

Vprašanje mojstrskega proletarijata

Zveza je tudi v preteklem letu izvršila za svoje člane nešteto intervencij pri upravnih oblastih, tako zlasti v davčnih, pa tudi v drugih zadevah. Pri tem pa ni pozabila razmišljati in pripravljati teren tudi za druge, večje stvari. Poleg borbe za samostojno Obrtniško zbornico se je Zveza zlasti zanimala za preče vprašanje, kako zajeti nastajanje mojstrskega proletarijata. Edino rešitev tega vidi Zveza v tem, da se prične sistematično delo na združenem polju z ustanavljanjem produktivnih, nabavljanih, prodajnih, po potrebi pa tudi kreditnih združenj, kjer bodo slovenski obrtniki po plemenitem združenem načelu s skupnimi močmi varovali in beferirali svoje koristi. Zadnji čas je, da se prične na široki podlagi organiziranje takšnih združenj. — Mnogo se je Zveza bavila tudi z vprašanjem trgovske naobrazbe slovenskega obrtnika. V današnjih časih ni dovolj, ako je obrtnik strokovno visoko naobražen, potrebna mu je tudi trgovska naobrazba, da bo mogel in znal svoje izdelke tudi prodati. Eden od mnogih vzrokov težavnega položaja obrtniškega štama je tudi ta, da imajo slovenski obrtniki premalo trgovske naobrazbe. — Zveza je v preteklem letu priredila več poučnih potovanj za svoje člane, tako na belgrajski velesej, v Berlin, v znano italijansko mizarstvo mesto Cantu itd.

Finančna sredstva OZ zagotovljena

Glavni del predsedniškega poročila je bil posvečen borbi za Obrtniško zbornico. Trditev, da večina slovenskih obrtnikov ni za ločeno zbornico, drastično zavrača dejstvo, da štejejo združenja, ki so za samostojno zbornico, nad 15.000 članov, združenja, ki so za skupno zbornico, pa le 1235 članov. Vprašanje ustanovitve Obrtniške zbornice v Ljubljani pa je zdaj na pristojnem mestu že rešeno v ugodnem smislu. Treba bo še nekoliko počakati, da se spremeni krivična uredba iz leta 1932. Zagotovljeno je že tudi proračunsko gospodarstvo nove Obrtniške zbornice. Dosedanji obrtni odsek ima proračuna okrog 700.000. Obrtniška zbornica pa ga bo imela najmanj 900 tisoč, za kar so finančna sredstva že zagotovljena. Banska uprava vodi seznam, po katerem je v Sloveniji 25.000 obrtnikov, Zbornica za TOI pa vodi v svojem seznamu samo 18.000 obrtnikov. Nekatera obrtna podjetja, zlasti večja, so kljub odlošči najvišjega sodišča prideljena delovna in dinstrijskemu, deloma pa trgovskemu odseku. Vse te bo treba dodeliti v novo zbornico, katere dohodki bodo na ta način zrastle. Finančni položaj nove Obrtniške zbornice je torej povsem realen.

Iz moje reportažne slikarske mape

Zadnja nedelja na velesejmu

...Priden kakor čebela (mravlje za danes niso pomembne). Ali je zares slovenski človek delaven? Pustimo nepotrebna razglabljanja.

Kakor so bili prvi otvoritveni dnevi težki, deževni in mrki, v trgovski duh je zavel pesimizem in vesti o vojnih spletkah so svinčeno vplivale na razpoloženje, vendar upanje na uspeh ni ugasnilo!

Na vsak način je prav ta velesejem eden izmed najzanimivejših, odprt je bil v času, ko so se vsi drugi, zanj uspešni pogoji zaprli.

Mapo pod roko brez razmotrivanja. »Če bi...«, pustimo brez vstopnice zunaj pred vhodom.

Jasno sončno predpoludne blago vpliva na razburkano razpoloženje današnjih dni. Občinstvo z zanimanjem ogleduje vse posameznosti. Človek z dežele, bližnje okolice — tudi nekaj tujih jezikov ujamé — obisk je precejšen. Popoldne gotovo številnejši.

V poljedelskem paviljonu sem se ustavljal pri čebelah. Iz slovenskega panja, lepo pisanega, preko plotu na ajdovo njivo, od cveta do cveta je izsesavala čebela cvetni sok. V satovju se je delal med! In kam vse daleč ven v svet je šel ta naš med. Na vse kontinente, v Ameriko, Azijo, Afriko in Avstralijo. Dober je in znan ta naš med, sladak, kakor je grenak kruh našega slovenskega delovnega človeka na tujih kontinentih.

Tudi izvoz zdravilnih zelišč iz naše države gre v Afriko (Arabijo), Azijo (Indijo, Borneo, Japonsko), Severno in Južno Ameriko in druge smeri sveta. Domači zdravilni likerji so svetovno znani. Iz domačih zelišč izdelani, se ne boje tujih tekmecev.

Ljudje se prerivajo in z zanimanjem ogledujejo. Soparna vročina in vzduh po izloženih predmetih. Sočivje, bohotno, na domačih tleh vzgojeno. Gospodinj in tudi gurmanski moški svet se preriva ob težkih mesnatih paradiznikih itd. »Dobro sočivje — je pol zdravja.« Vem, vem, to dobro pravi brezposelni človek ob meni. Tudi jaz to verjamem mu odgovorim... Quod licet Iovi non licet bovi, brez tega pelina ni bohotnosti sočivja...

Nad vse skrbno in okusno montiran akvarij. Z zrcali in optičnimi učinki skušajo ribe prenesti v naravno stvarnost. Človek uživa pristnost proda na dnu naših bistrih rek in v njih življenje našega ribjega rodu.

Različne izbire preprog, najrazličnejše pohištvo domačih tvrdk. Tapeti sofa itd. Roleta za okna, platna za verande itd.

Razstava domačih gob. Do potankosti od bele polzevke do jurčka in lisičke.

Človek si zaželi, oziroma grlo je od vročine v paviljonih in od raznovrstnih vzdušnih vonjev — prijetnih in neprijetnih — suho. Eh, tam so še živali, male in velike, vse domače. Koze mlekarice, ovce, perutnina, rejene gosi različnih pasem. Največ ljudi pa pase radovednost ob gladovih bobrih, ki so neokusne, podganam podobne živalice. Marsikatera dama je z gnevom obrnila vrat in s kličim obrazom pljunila. Bog ve, ako se ni

Ljubljana od sobote čez nedeljo

Ljubljana, 10. septembra.

Vreme se kar dobro drži in vsi imamo upanje, da bo še nekaj časa tako ostalo. Če bo šlo tako naprej, bomo imeli prav lepo jesen, ki bo kmalu tu. Sonce še kar dobro pripeka in na nebu ni opazili nobenih znakov »mobilizacije«. Ljudje pridno izrabljajo zadnje lepe dneve in hodijo ven, da se še nasrkajo svežega zraka in spravijo nekoliko živcev v red, ki jih danes vsi zelo rabimo.

Na velesejmu je živahno

Ljubljanski velesejem je deležen prave lepoga obiska tudi letos. Vsak, kdor ga obišče, pride na svoj račun. Kdor je zmoten, da se mu ni treba preveč ozirati na množnosti svojega žepa, si lahko privoščijo kako dobrotno reč, kdor pa ne, ta pa uživa »ljubljanjsko jesensko tihočujec«. Razstava je mnogovrstna in si človek lahko ogleda vse mogoče, zlasti pa, kar nam daje naša zemlja. Človek vidi toliko stvari, za katere prej sploh ni vedel.

Zlasti otroci se ne morejo ločiti od raznih stvari in gledajo vanje, kakor v novo razodetje. Ovece, koze, piščiči, dolgošci, nekateri prav ogromni, vzbujajo pozornost in vsak otrok hoče, da bi alek kupil vsaj p oen komad od vsakega, če že ne vno razstavo. So pa še druge stvari: vrtljak in podobno, ki motijo otročjo domišljijo, pa tudi materin žep.

Zlasti pa je živahno zvečer, ko velesejem zaživi v nebroj lučeh. Oglašča se hreščeča godba raznih naprav, tam krili z rokami neutrudljiv »spakerek« in vabi ljudi gledat razna čuda, pogrnjene mize pa modrujejo, ali bo kdo prisedel ali ne. Najbolj obiskana je velesejska promenada in tam ljudi nikoli ne zmanjka. Mnogo, premongo je stvari, ki zapeljujejo ubogega in skromnega ljubljancana ter ga spravljajo skoraj v obup. Zabavni prostori so zvečer dobro zasedeni in pomagajo ljudem premagovati razne brige današnjega časa.

Danes je obiskal velesejem tudi kitajski škof Čeng, ki je ostal po kongresu v Sloveniji, ki jo pridno obiskuje in se seznanja z njo. Vsi se še dobro spominjamo tega prijaznega in simpatičnega cerkvenega dostojanstvenika. Z velikim za-

ob drugi priliki prav tako obnašal njen moziček pred razsvetljenim oknom krznarije. »Tole, moziček, bi zelo rada, tole bobrovino, ah, kako je krasna...«

Smilili so se mi ubogi zajci — radovedne človeške oči so se na njih pasle in uživale različno pasme in rodu. Od mehkdolkih angorcev do navadnega kuneča. Leni so se stegovali in s smrčki zajemali neznošen, njim svojstven smrad. Tudi golobje svojadi je na izbiro. Kdor je navdušen golobar, se jih je lahko iz srca nagledal. Vseh vrst. Golbarji-pismonoše, ovratnikarji in drugega na pretek.

No, vendar oplahnem na »veseličnem« prostoru suho grlo. Sveta ni mnogo, vendar tudi malo ne. Deželani, meščani, pa nekaj kar svežih uniform. Dekleta, gospe, družine, gospodje, staro, mlado, otroci z mamicami. Vrvenje, radio, godba, zvonjenje, življenje. »Variate samo tri din.« »neviden program«, morski pes »plavac« in drugega in podobno.

Tisoč kosov žab je naravno prepariranih in predstavljajo ljudsko življenje. Solarje, sodnike, časnikarje itd. Tolovadbo in ples. Vojkujejo se tudi (vpliv človeške kulture na žabe). Zares zanimivo so te žabe. Od vsega velesejskega »hruščaka« bodo edino one ostale v Ljubljani in bodo naprej nemo regljale o lepem uspehu sejma.

Tobogan: razveseljiva točka za mlado in staro. Buren smeh, če kdo zdrkne na pasu, ki ga v ležečem položaju vleče le navzgor. Marsikdo zdrkne... Mladi študenti so spretni. Kak brivec v belih hlačah se bo premislil drugič na tobogan. Čakal sem, da bi videl kakšnega politika. Takega, ki je »zdrknik«. Top v želo vragu — meri moč. Kdo je močnejši? Času primerna igrača...

Otročji raj so mali bicikli. Mamice v vlažni oči uživajo, kako jim je rod že zrasel. Otročad pa ponosno tekmuje med seboj.

Vrtljak na verige meče v širokem loku žive lutke po zraku in vrišče se meša med komedian-tovsko muziko.

Amerikanski sistem metanja kroglice, to odvisi od »veštine« bacanja, ampak še ne v svetovnem vrvežu. Šotor, kjer se prikazujejo gospodje v cilindrih. Kdor zadene — dobi rožo.

Paviljon »spogledaj se grešna duša«: Neposredne slike. »Lepa gospodična, ne bo vam žal, pogledajte se v zrcalo spačenoosti.« Mlin za stare babe. Suh brezposelnik se vidi v zrcalu mastnega bankirja in nasprotno, Zoo, vidite vse živali tega sveta. Krokodile, kače, slone, živa, ogromna kača udav. Miss Amalda, nezasišljana pogumnost, jo ovija okoli telesa. Morski valovi — kdor trpi na morski bolezn — kakor nalašč. So najvarnejši valovi brez skrbi — ni torpedov in ne min. plača se samo nekaj dinarjev. In še je na veseličnem prostoru dosti mičnega. »Veseli Dolenjci« so bolj klavirni. »Volga« ni preveč živahna — no življenja je pa le nekaj. Ali zadaj za vsemi tistimi tako primitivnimi platni, grobo enostavno poslikanimi, živi in bje mučno nomadsko življenje človek, po naše »komedijante«.

Ivan Cargo.

...Priden kakor čebela (mravlje za danes niso pomembne). Ali je zares slovenski človek delaven? Pustimo nepotrebna razglabljanja.

Kakor so bili prvi otvoritveni dnevi težki, deževni in mrki, v trgovski duh je zavel pesimizem in vesti o vojnih spletkah so svinčeno vplivale na razpoloženje, vendar upanje na uspeh ni ugasnilo!

Na vsak način je prav ta velesejem eden izmed najzanimivejših, odprt je bil v času, ko so se vsi drugi, zanj uspešni pogoji zaprli.

Mapo pod roko brez razmotrivanja. »Če bi...«, pustimo brez vstopnice zunaj pred vhodom.

Jasno sončno predpoludne blago vpliva na razburkano razpoloženje današnjih dni. Občinstvo z zanimanjem ogleduje vse posameznosti. Človek z dežele, bližnje okolice — tudi nekaj tujih jezikov ujamé — obisk je precejšen. Popoldne gotovo številnejši.

V poljedelskem paviljonu sem se ustavljal pri čebelah. Iz slovenskega panja, lepo pisanega, preko plotu na ajdovo njivo, od cveta do cveta je izsesavala čebela cvetni sok. V satovju se je delal med! In kam vse daleč ven v svet je šel ta naš med. Na vse kontinente, v Ameriko, Azijo, Afriko in Avstralijo. Dober je in znan ta naš med, sladak, kakor je grenak kruh našega slovenskega delovnega človeka na tujih kontinentih.

Tudi izvoz zdravilnih zelišč iz naše države gre v Afriko (Arabijo), Azijo (Indijo, Borneo, Japonsko), Severno in Južno Ameriko in druge smeri sveta. Domači zdravilni likerji so svetovno znani. Iz domačih zelišč izdelani, se ne boje tujih tekmecev.

Ljudje se prerivajo in z zanimanjem ogledujejo. Soparna vročina in vzduh po izloženih predmetih. Sočivje, bohotno, na domačih tleh vzgojeno. Gospodinj in tudi gurmanski moški svet se preriva ob težkih mesnatih paradiznikih itd. »Dobro sočivje — je pol zdravja.« Vem, vem, to dobro pravi brezposelni človek ob meni. Tudi jaz to verjamem mu odgovorim... Quod licet Iovi non licet bovi, brez tega pelina ni bohotnosti sočivja...

Nad vse skrbno in okusno montiran akvarij. Z zrcali in optičnimi učinki skušajo ribe prenesti v naravno stvarnost. Človek uživa pristnost proda na dnu naših bistrih rek in v njih življenje našega ribjega rodu.

Različne izbire preprog, najrazličnejše pohištvo domačih tvrdk. Tapeti sofa itd. Roleta za okna, platna za verande itd.

Razstava domačih gob. Do potankosti od bele polzevke do jurčka in lisičke.

Človek si zaželi, oziroma grlo je od vročine v paviljonih in od raznovrstnih vzdušnih vonjev — prijetnih in neprijetnih — suho. Eh, tam so še živali, male in velike, vse domače. Koze mlekarice, ovce, perutnina, rejene gosi različnih pasem. Največ ljudi pa pase radovednost ob gladovih bobrih, ki so neokusne, podganam podobne živalice. Marsikatera dama je z gnevom obrnila vrat in s kličim obrazom pljunila. Bog ve, ako se ni

imenovan predsedniški urad s kabinetom bana. Na čelu banke oblasti je ban, kateremu pomaga podban. Ta je uradnik prve skupine. Na čelu posameznih oddelkov je po en uradnik banovine kot starešina. Ban določa kdo bo na čelu vsakega oddelka. Tako določeni uradniki upravljajo posle oddelka in je podrejen banu. Starešina oddelka nima samostojne pravice do odločanja. Vsi sklepi morajo biti podpisani od bana ali njegovega pooblaščenca.

Z uredbo ni določeno točno področje za delovanje posameznih oddelkov, ker to zazdaj tudi ni mogoče. Ban je pooblaščen, da to uredi s svojimi naredbami, ko bodo z odločbami državne oblasti prenešeni na banovino Hrvatsko posl, določeni v uredbi o banovini Hrvatski.

Ban je dobil s to uredbo nekaj novih pooblaščen. Daje potrebne nasvete, imenuje pomožne organe banke oblasti in ukrepa vse, kar je potrebno za izvedbo te uredbe.

Za odpravo dosedanje banke uprave v Splitu je s to uredbo ustanovljena podružnica banke uprave v Splitu. Po tej uredbi bo ban določil po-verjenike iz vrst svojih ljudi.

Nova organizacija oblasti na Hrvaškem

Pomembna uredba o novi »banski oblasti«

Belgrad, 10. sept. Nova številka »Narodnih novine«, službenega lista banovine Hrvatske, prinaša uredba o ustroju banke oblasti, ki so jo podpisali kraljevi namestniki na predlog bana. To je prva uredba izdana na predlog bana v smislu določil uredbe z dne 26. avgusta t. l., s katero je bila ustvarjena banovina Hrvatska. Zaradi tega zasluži vsa pozornost. Uredba je značilna tudi zaradi tega, ker postavlja temelje upravi v banovini Hrvatski. Po tej uredbi kakor po osnovni uredbi z dne 26. avgusta, ki ima značaj ustave, bo upravno oblast iz pristojnosti banovine Hrvatske izvajal ban. Ta oblast se izvaja po ustavnih uredbi o banovini Hrvatski in ustavnih določilih.

Vrhovni organ upravne oblasti na Hrvaškem nosi naziv »banska oblast«. Opustili so naslov »banska uprava« in naslov »banska vlada«.

Banska oblast se deli na 11 oddelkov: 1. notranji posl, 2. prosveta, 3. pravosodje, 4. kmečko gospodarstvo, 5. gozdarstvo, 6. rudarstvo, 7. obrt, industrija in trgovina, 8. tehnična dela, 9. socialna politika, 10. ljudsko zdravje, 11. finančni posl. Poleg teh oddelkov bo tudi splošen oddelk,

Tekme v slovensko-hrvatski nogometni ligi: Sašk odnesel SK Ljubljani eno točko

Slovenska ligaska enajstorica je danes po tretjem kolu tekem v slovensko-hrvatski ligi dosegla svoj prvi uspeh, pa še ta je polovičen. Kljub neodločenemu rezultatu bo naša Ljubljana ostala najbrže še vedno na zadnjem mestu. Lepo toplo nedeljsko popoldne je k današnji tekmi privabilo malo več gledalcev kakor zadojo nedežno zagrebški Hašk. Vendar do danes še nismo dosegli onega obiska kakor v pretekli sezoni. Nedvomno pa je, da so tudi tekme v hrvatsko-slovenski ligi prav tako zanimive in da bo Ljubljana kmalu dosegla oni obisk kot lani. Danes je bilo na igrišču okoli 1000 gledalcev. Ko se bo vsa nervoznost polegala in bo življenje teklo spet svojo mirneje pot, bo gotovo tudi obisk drugačen.

P lepi, živahni in zelo zanimivi predtekmi, v kateri so sijajni juniorji Ljubljane odpravili juniorje Marsa kar s 7:0, so se gledalcem predstavili moštvi v naslednjih postavah:

Belozeleni gostje iz Sarajeva, ki nosijo barve našega mesta, so nastopili takole: Kosem, — Slezak, Ivanovič S, — Zadorožni, Korosec, Sijerčić — Cigan-kovič, Ivanovič Dj., Muradori, Dugonjič in Zvilinger.

Ljubljanci pa v rdečih majicah v tej zasedbi: Lindtner, — Cegler, Gomezelj — Vodišek, Sercer, Presinger — Legat, Pupo, Jež I., Hasl, Jež II.

Kratek potek igre: Začetni udarec imajo gostje, toda Ljubljana hitro preide v protinapad in Legat ima že v prvi minuti zrel priložnost, da bi dosegel gol. Legat pa je udaril mimo. Ista prilika se Legatu ponovi v 2. minuti. Topot je bil Legat prisrebnejši in je na pameten predložek, ki mu ga je dal Hasl, z lepim strelom plasiral v gol in tako dosegel vodstvo. Igra postaja zelo živahna in se silno hitro prenaša iz polja v polje. Saškovi igrajo prav tako kot naša Ljubljana igro dolgih pasov. V sedmi minuti strelja levo krilo gostov, Zvilinger, prost strel iz kakih 25 m. Pred golom Ljubljane nastane gneča in golman ni mogel ubraniti tudi sicer lepo plasirane žoge v desni kot. S tem je bilo stanje izenačeno na 1:1. Ljubljana ostro napada in izšli dva kosa, ki pa ne prineseta uspeha. Sarajevčani so v protinapadu v 11. minuti kar resno ogrožali gol Ljubljane. V 17. minuti je desno krilo Legat spet zgrešil izredno lepo priložnost. Minuto kasneje je bil preveč počasen Pupo in žoga je odšla v aut.

2:1

V 21. minuti strelja Pupo prost strel iz kakih 20 m. Ostro po zemlji plasiran strel se je znašel na splošno presecevanje v mreži. Golman Saša bi ta gol moral braniti. Toda zdi se, da ga je zmedlo sonce, ki mu je sijalo v oči. V 35. minuti Pupo lepo strelja prost strel, toda možje v napadu niso razumeli njegovega namena in žoga je šla v aut. Minuto kasneje ima Legat zopet lepo priložnost, toda zopet zgreši. Dve minuti kasneje je bila pred Saškovim golom prava bitka. Žoga se je odbijala od moža do moža in od prečke, toda golman je z veliko srečo gol ubranil. V 39. minuti je Hasl z glavo dosegel zelo lep gol. Toda sodnik tega gola na splošno presecevanje vsega občinstva ne prizna. Iz kakšnih razlogov sodnik tega popolnoma pravilno doseženega gola ni priznal, ni vedel niti eden na igrišču. Sodnik je s to odločitvijo močno oškodoval Ljubljano, kar je vzbudilo med gledalci razumljivo nezadovoljstvo in življenje proti sodniku. Tik pred koncem prvega polčasa Hasl silovito navali, toda golman je z drzinim skokom Haslu na nož rešil siguren gol. Z rezultatom 2:1 sta šli obe moštvi v garderobo. Slika v prvem polčasu je bila naslednja: Igra je bila v glavnem odprta in se je prelivala ves čas iz ene polovice na drugo; le proti koncu je bila Ljubljana v očini premoči. Zamujenih je bilo nekaj izredno lepih prilik.

Podobna slika je bila tudi v drugem polčasu. Vendar je imela Ljubljana malo več od igre kot pa Sarajevčani. V dveh prilikah v 12. in 17. minuti je imel golman Ljubljane Lindtner veliko srečo. V 12. minuti je oster strel Ivanoviča za las zgrešil svoj cilj. V 15. minuti pa je Cegler, branilec Ljubljane, grdo fauliral srednjega napadalca Muradorija. Sodnik je popolnoma pravilno pokazal na enajstmetrovko. Za goste je streljal srednji half Korosec, ki pa je s strelom le oplazil gornji rob prečke. Za tem začne Ljub-

ljana prihajati pred gol Saška. Z istim časom se pa tudi začne neverjetna smola, pomešana z neznanjem vseh napadalcev ljubljanskega moštva. Nešteto lepih prilik je bilo zamujenih. Zlasti mnogo je pokvaril Legat na desnem krilu, ki se na svojem mestu nikakor ni znašel in je postal potem, ko je napravil nekaj napak, še bolj nervozen in nezanesljiv. Ljubljana je imela ves čas igro v rokah, toda v 33. minuti je srednji napadalec Saška, Muradori, na predložek desnega krila izenačil. Položaj ni bil prav nič nevaren. Gomezelj je tekel vzporedno z desnim krilom Saška, Cigan-kovičem in ga je zadrževal, ker je bil prepričan, da bo šla žoga v aut. Cigan-kovič pa se mu je izmuznil in tik pred črto lepo predložil Muradoriju, ki je seveda tudi takoj streljal. Lindtner je padel, toda prepozno, ker je bila žoga že v голу. Po tem голу se je Ljubljana trudila na vsak način popraviti rezultat. Spet je bilo zamujenih nešteto prilik za zmagošen gol. Toda žoga je bila kakor ukleta in ni hotela iti tja, kamor so vsi želeli. Z ostrimi napadi na gol Saška se je tekma končala z rezultatom 2:2.

Gostje iz Sarajeva so zapustili v Ljubljani najlepši vtis in so več kot dostojno zamenjali svoje tovariše od sarajevske Slavije. Nedvomno bomo Saškovec sprejeli v Ljubljani vedno z velikimi simpatijami. Enajstorica Saška je sestavljena iz hitrih, velikih in starih igralcev, ki so zelo poštvovalni in ki mnogo bolj vedo, kaj je fair igra, kot pa sarajevska Slavija. V svojem moštvu imajo tudi dva Slovence, srednji igralec pa je spretni in okretni Muradori. Sašk igra preprost nogomet in skuša brez mnogih kombinacij z dolgimi pasovi priti pred nasprotnikova vrata. Vsi igralci so zelo poštvovalni in startajo na vsako žogo. V голу je bil Kosem, ki je branil prav dobro, dasi gre drugi kol čisto na njegov račun. Toda za ta gol se je oddolžil temeljito. Oba branilca sta močna in velika ter imata lep odbojni udarec, v borbi z možem pa nista posebno zanesljiva. Srednja vrsta se je danes bolj pomaknila v obrambo in je ni bilo mnogo videti. Vseh pet igralcev v napadu pa odlikuje predvsem njihova hitrost.

Ljubljana je danes nastopila v malo spremenjeni postavi. Bertonec in Erber sta blesirana in ne moreta igrati. Grintala ni v Ljubljani. V obrambi sta bila Cegler in Gomezelj dobra, dasi lahko rečemo, da gresta oba gola na njun račun. Krilski vrsta Ljubljane je bila danes odlična. Sercer, Presinger in Vodišek so danes svojo dolžnost opravili prav dobro. To je bil tudi najboljši del moštva. V napadu so se vsi mnogo trudili, toda sreče niso imeli. Slab pa je bil Legat na desnem krilu, ki je zapravil mnogo lepih prilik; bil je zelo nervozen. Stari Hasl se je obnesel, škoda je le, da svoje silovitosti in zagrizenosti v borbi ne more zamenjati s tehniko. Najboljša v napadu sta bila Jež in Pupo.

Tekma je Ljubljana izgubila nezasluzeno; imela je veliko smolo. Močno pa jo je tudi oškodoval sodnik g. Kranje iz Zagreba.

- ZAGREB. Hašk : Concordia 6:2 (4:0)
- SUBOTICA. Gradjanski : Bačka 6:0 (3:0).
- VARAŽDIN. Spitt : Slavija 1:0.
- SPLIT. Hajduk : Osješka Slavija 6:2 (1:1).

Tablica slovensko-hrvatske lige:

Gradjanski	3	3	0	0	14:0	6
Hašk	3	3	0	0	13:4	6
Sašk	3	2	1	0	5:3	5
Hajduk	3	1	1	1	7:4	3
Slavija, Osješk	3	1	1	1	9:10	3
Split	3	1	0	2	8:6	2
Bačka	3	1	0	2	4:12	2
Ljubljana	3	0	1	2	3:10	1
Concordia	3	0	1	2	4:11	1
Slavija, Varaždin	3	0	1	2	0:2	1

Državno atletsko prvenstvo posameznikov

Belgrad, 10. septembra. Včeraj popoldne in danes dopoldne je bilo v Belgradu na stadionu BSK-a državno atletsko prvenstvo posameznikov. Pod naslovom državno prvenstvo bi človek razumel čisto nekaj drugega, kakor kar je bilo včeraj državno atletsko prvenstvo posameznikov za leto 1939. To je bila zelo slaba športna prireditev, pri kateri je včeraj nastopilo le 25 tekmovalcev. Prijav je bilo dovolj, toda tekmovalcev ni bilo. Na letošnjem prvenstvu so manjkali najboljši atleti in zato je tudi razumljivo, da rezultati niso dobri. Tudi odziv občinstva, kakor tudi reklama v belgrajskih listih, sta bila za letošnje državno prvenstvo zelo slaba. Tekmam je prisostvovalo le nekaj sto srednješolcev, dokaz, da ima atletika med mladino še vedno lep odziv.

Tehnični rezultati prvega dne so bili:

Met krogel: 1. Novakovič (Maraton, Zagreb) 13.23 m; 2. Obradović (Maraton, Zagreb) 13.02 m; 3. Spakič (BSK) 12.59 m.

Tek na 200 m: 1. Kling (BSK) 23.8; 2. Klinar (Planina-Ljubljana) 24.1; 3. Mezej (PSK) 29.

Met kopja: 1. Smejda (Ruski SK) 55.48 m; 2. Jankovič (Zašk, Zagreb) 52.23 m; 3. Janu (Jugoslavija) 46.65 m.

Tek na 800 m: 1. Košir (Planina, Ljubljana) 2:02.4; 2. Cosič (PSK) 2:03.2; 3. Schmiederer (Rapid, Maribor) 2:08.4.

Tek na 10.000 m: 1. Kvas (Ilirija, Ljubljana) 34:50; 2. Vünschbach (BKK) 36:34; 3. Bračić (Jugoslavija) 37:26.

Skok v daljavo: 1. Lončarič (Maraton, Maribor) 632 cm; 2. Gal (Zrinjski-Osijek) 625 cm; 3. Zivkovič (Vojvodina, Novi Sad).

Skok v višino: 1. Zivkovič (Vojvodina) 175 cm; 2. Jovič (BSK) 165 cm; 3. Vasič (RSK) 160.

Današnje tekmovalje

Danes dopoldne so se nadaljevale lahkoatletske tekme za državno prvenstvo. Tekmovalo je skupaj 25 tekmovalcev. Zanimanje med občinstvom je bilo malenkostno. Doseženi so bili sledeči rezultati:

Tek na 100 m: 1. Kling, 2. Jovanovič, 3. Radonjič, vsi 11.4.

Tek na 110 m s zaprekami: 1. Lončarič (Maraton, Maribor) 17, 2. Jovič (BSK), 3. Djordjevič (Jugoslavija).

Tek na 5000 m: 1. Kvas (Ilirija) 16.45, 2. Hornik (Maraton, Zagreb), 3. Galovič (Jugoslavija).

Tek na 400 m: 1. Skušek (Primorje) 51.5, 2. Klinar (Planina).

Tek na 1500 m: 1. Košir (Planina) 4:16.2, 2. Šmiederer (Rapid, Maribor), 3. Cosič (Pančev).

Met diska: 1. Smejda 38.90 m, 2. Ščetin 38.51 m (oba Ruski klub), 3. Medič (BSK) 35.33 m.

Met kladiva: 1. Gujžnik (Železničar) 42.31, 2. Novakovič (Ruski klub).

Triskok: 1. Gall (Zrinjski klub) 13.53 m, 2. Zivkovič (Vojvodina) 12.97 m, 3. Bankovič (Ruski klub) 12.82 m.

Skok s palico: 1. Oroszy (Rapid) 3.40, 2. Djordjevič (Jugoslavija) 3.25, 3. Ramelič 3.20.

Stafeta 4 krat 100 m: 1. Jugoslavija (Djordjevič, Jovanovič, Radonjič, Lazarevič) 45.4, 2. BSK, 3. Združeni slovenski klubi, 4. Ruski klub.

Tekmovanja je bilo konec okrog pol 12 dopoldne.

Lahkoatletski meeting v Zagrebu

Zagreb, 10. septembra. Ker se tukajšnja Concordia ni udeležila državnega prvenstvenega tekmovalja v Belgradu, je priredila na svojem igrišču tekmovalje, s katerega navajamo naslednje rezultate:

Met krogel: 1. Kovačević (C) 14.32, 2. dr. Narančič (C) 13.80, 3. Iveković (C) 12.19.

Tek na 200 m: 1. Tauber (Macabi) 23.3, 2. Kajzer (Macabi) 23.5.

Met diska: 1. Kovačević (C) 42.43, 2. Čurčić (C) 41.98, 3. dr. Manojlovič (C) 41.08.

Tek na 3000 m: Kotnik (C) 8:56.6.

BSK : Bask 4:2 (2:1)

Belgrad, 10. septembra. Danes popoldne se je pod vodstvom Ace Bugarskega vršila prijateljska nogometna tekma med BSK in BASK pred 1500 gledalci na igrišču BSK. Tekma je potekla z lahko premočjo državnega prvaka BSK-a in končala z rezultatom 4:2 (2:1). BASK bi sicer dosegel lahko neodločni rezultat, ni pa znal izkoristiti par lepih točk pred golom.

SK Jugoslavija v Sofiji

Včeraj je gostovalo v Sofiji nogometno moštvo SK Jugoslavije. Nasprotnik Jugoslavije je bila sofijska Slavija. Tekma se je končala z zmago Jugoslavije 4:2. Jugoslavija je že v prvem polčasu vodila z 4:0. Gole so dali Moša Marjanović 3 in Aca Petrovič 1. Proti koncu drugega polčasa so nastali na igrišču incidenti tako, da je moral sodnik tekmo za 10 minut prekiniti.

Japonski ministrski predsednik o vojni v Evropi: Japonska se bo sporazumela z Anglijo

Tokio, 10. septembra. Ministrski predsednik Abe je v intervjuju, ki ga je dal tisku, obrazložil stališče Japonske do raznih vprašanj v notranji in zunanji politiki. Abe je takoj v začetku poudaril neumešavanje Japonske v evropsko vojno in dejal, da je nevarno mišljenje nekaterih krogov, ki mislijo, da ima Japonska zaradi spopada v Evropi svobodne roke na vzhodu, da bi mogla preprečiti vse škodljive vplive v Aziji. Japonska bo svojo politiko Kitajske še dalje izvajala. Za rešitev nalog, ki so nastale zaradi Kitajske, bo v najkrajšem času potrebno, da Japonska v vsem notranjopolitičnem življenju izvede temeljito presnovo. Kar se tiče zunanje politike, je ministrski predsednik izjavil, da bo japonsko-sovjetske odnose še enkrat preučil. Obmejni incidenti se lahko rešijo, če bosta obe stranki pripravili pot za rešitev.

Z Anglijo se bomo pogajali, ker so se pogajanja zadnje čase premaknila z mrtve točke in ker nam tako narekujejo naše koristi.

Mariborski drobiž

Maribor, 10. septembra. Združitev emigrantskih društev »Jadranc in »Nanos«. V nedeljo dopoldne se je vršil v Narodnem domu ustanovni občni zbor društva »Jadranc in »Nanos«, ki predstavljata združitev obeh emigrantskih društev v Mariboru. Predsednik pripravljalnega odbora dr. Cerkvenič je uvodoma navedel razloge združitve obeh društev in delo pripravljalnega odbora. Nato sta poročala bivša predsednika obeh društev, za »Jadranc« Mario Kralj, za »Nanos« prof. Lojze Bizjak. Po teh poročilih so bila sprejeta pravila novega društva, ki se bo imenovalo »Jadranc-Nanos«. Nato so sledile volitve, pri katerih je bil izvoljen za predsednika odvetnik dr. Vinko Rapotec, podpredsednika pa sta oba bivša predsednika omenjenih društev. V ostali odbor pa so bili izvoljeni zastopniki obeh bivših društev. Občnemu zboru so pristopovali zastopniki raznih drugih emigrantskih društev iz Ljubljane, Celja, Ptujia in drugod, navzoč pa je bil tudi predsednik Združenja emigrantskih društev Jugoslavije dr. Ivan Cok iz Belgrada.

Za vestno službovanje je bil odlikovan s srebrno kolajno orožniški narednik pri štabu mariborske orožniške čete g. Franc M. Mirnik. Čestitamo!

Prijet v domilec in tat. V Selnici ob Dravi in tamošnji okolici so se v zadnjem času množile tatvine in vlomi v stanovanja in kurnike tamošnjih posestnikov. Selniški orožniki so sedaj izsledili nočnega dihurja v osebi 20letnega kočar-

Dom učiteljščnikov je bil danes blagoslovljen

Ljubljana, 10. septembra. Celjska resolucija je uresničena! Stiriidesetletna želja je izpolnjena! Danes dopoldne je bil blagoslovljen dom učiteljščnikov. Lepemu, pomembnemu obredu so prisostvovali vsi naši delavci za povzdigo vzgoje naše mladine. Navzočni so bili: prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman, ban dr. Natlačen, načelnik prosvetnega oddelka banske uprave dr. Sušnik, zastopniki vseh katoliških vzgojnih organizacij, ravn. Prijatelj, inž. Repanšek in Ludovik Puš, šol. nadzornika Grad in Štrukelj, Slavica Vencajzova in Sadarjeva, dr. Levničnik kot predsednik Vincencijeve družbe in glavni delavec vsega tega dela dr. Dermastja. Po pozdravu g. dr. Rožmanu in banu dr. Natlačemu ter načelniku dr. Sušniku je predsednik dr. Dermastja v svojem klenem govoru poudaril naloge vseh onih, ki bodo v zavetišču tega doma. Naloga vseh teh, ki bodo bivali tu, je delo za naš narod, iz katerega so izšli, to je iz slovenskega naroda, ki je kmečki narod. Le duhovnik in slovenski učitelj sta njegova orača, le ta dva orjeta z njim našo slovensko zavest, le ta dva sta ona, ki ga vodita od zibelke do groba. Ta dva sta mo mo svetovalca in vodnika skozi življenje. Zato je naloga

Japonska namerava preurediti svoje odnose s tujimi silami na temelju položaja na Kitajskem. Predsednik je poudaril zlasti dejstvo, da se Japonska ne bo mešala v evropsko vojno. Pri odreditvi svojega stališča smo odločeni, da izvršimo svoj program z neustrašljivim duhom. Morda bo Japonska v bodočnosti preuredila svoje diplomatske odnose tudi s Sovjetsko Rusijo, Zedinjenimi državami in Francijo. General Abe je končal svoj govor z besedami: »Do evropske vojne je prišlo zaradi slabih računov«.

Portugalska vlada je poklicala pod orožje nekaj letnikov rezervistov.

Vsa belgijska obala je v obrambnem stanju, zlasti dobro so zavarovane glavne luke.

Kanadska poslanska zbornica je na svoji današnji seji soglasno odobrila sklep vlade o napovedi vojne Nemčiji.

škega sina Slavka Gutmaherja z Janževe gore pri Selnici, ki je do sedaj priznal 6 vlomov in tatvin, katere je izvršil v tamošnji okolici. Del njegovega plena se je tudi našlo in vrnilo oškodovanim posestnikom. Preiskava se nadaljuje in je upati, da bo še marsikateri vlom ali tatvina, ki je bila izvršena v tem okolišju, pojasnjena.

Motorno kolo je bilo ukradeno trgovskemu potniku Leopoldu Burjanu izpred kavarnice »Orient« na Kralja Petra trgu. Motorno kolo je znamke DKW in je vredno 6000 din. Tat je bil celo tako drzen, da je ob eni ponobi kupil pri neki črpalni na Tržaški cesti bencin, da mu ne bi zmanjkalo na poti.

Manjše tatvine. Šivilji Ivani Milič je bilo iz veže neke trgovine na Glavnem trgu ukradeno dvokolo znamke NSU v vrednosti 1000 din. — V kletno drvarnico žagarja Antona Jereba v Cankarjevi ulici 19 je bilo vlomljeno ter odneseno razno mizarsko orodje v vrednosti 200 din. — Natakarju Francu Jerebu pa je bil z obešalnika v nekem tukajšnjem hotelu ukraden plašč svetlorjave barve v vrednosti 600 din. V plašču so se nahajali tudi razni ključji in 20 din gotovine. Za storilce poizveduje policija.

Smrtna kosa. V starosti 51 let je umrla v Kneza Kočja ulici št. 27 hišnica Neža Matjašič. Naj v miru počiva.

Zveza bojevnikov vabi člane in odbornike, da se udeležijo pogreba odbornika preč. g. župnika Janka Cegnarja danes, v ponedeljek ob 4 popoldne. Zbirališče pred trnovsko župno cerkvijo.

Grozen roparski umor pri Grosupljem Dve žrtvi sta mrtvi, tretja se bori s smrtjo

Grosuplje, 10. septembra. V noči od sobote na nedeljo je bil izvršen v majhni vasi Blato pri Grosupljem umor, katerega žrtev sta postala Janez Nučič in njegova žena. Ko so zjutraj prišli ljudje v sobo pogledat, kaj se je zgodilo, se jim je nudil grozop prizor. Na postelji sta ležala posestnik in žena z razbitima glavama, na drugi postelji pa je ležala v zadnjih zdihljajih posestnikova sestra Marija Nučič, ki je imela polno ran na glavi. V nedeljo dopoldne so bili poklicani reševalci ljubljanske rešilne postaje v Blato in so prepeljali hudo ranjeno Marijo Nučič v ljubljansko bolnišnico. Zdravniki imajo malo upanja, da bi jo mogli še ohraniti pri življenju.

ker so ji roparji prizadejali smrtonosne poškodbe. Dvanajstletni fant, ki sta ga imela umorjena v reji, je pripovedoval, da so ponoči vdrli v hišo neznani roparji, se vrgli najprej na gospodarja, gospodinjico in na gospodarjevo sestro, njega pa so z groznjami prisilili, da si ni upal klicati na pomoč. Roparji so prevrgli vso hišo in vse kote, in so odnesli med drugim tudi 2000 dinarjev. Ko so s svojim delom nemoteno končali, je fantek ves prestrašen tekel klicat ljudi. Na kraj umora je prišla sodna komisija in ugotovila dejanski stan. Vse stvar so vzeli v roke grosupeljski orožniki in upajo, da bodo storilce kmalu prijeli, da bodo prejeli zaslužen kazni.

Kranj — Jadran 2:1 (0:1)

Po prvem polčasu, ko je Jadran vodil z 1:0 in še zastrejal eno enajstmetrovko, ni prav nič kazalo, da bodo gostje iz Kranja odnesli zmago. V drugem polčasu pa igralci Jadrana niso zdržali; preveč so popustili in na igrišču so zagospodarili gostje po svoji volji. Pri Jadranu je manjkala dobra pomočniška vrsta; nekaj igralcev iz prvega moštva je moral Jadran tudi zamenjati z rezervami. V Jadranovem moštvu je predvsem omeniti odličnega mladega golmana, ki je držal take žoge, ki so jih gledalci že videli v mreži. Imel pa je tudi mnogo sreče, kajti marsikatera žoga se mu je odbila od prečk nazaj na polje. Jadranov napad se je skušal uveljaviti z dolgimi predori, ki mu pa zaradi raztrganega napada niso mogli prinesiti uspeha.

Mars — Svoboda 2:1 (1:0)

Pri dopoldanski tekmi na igrišču Ilirije za Kolinsko tovarno sta se sprijela v borbi za točko Mars in Svoboda. Zmagal je popolnoma zaslužen Mars, ki je bil danes gotovo boljše moštvo, kakor pa njegov nasprotnik Svoboda. Tekmo je sodil g. Mehle, ki je s svojimi odločitvami močno razburjal precej številno občinstvo, ki mu je očitalo, da zapostavlja Svobodo. Po igri, ki jo je dal Mars po prilikah, ki jih je imel za dosego gola, je zmagala Marsa popolnoma zaslužen.

Bratstvo (Jesenice) — Hermes 3:2

Rezultati juniorskih tekem

- Na Iliriji: Moste : Korotan 3:2
- Na Jadranu: Jadran : Hermes 1:0
- Na Mladiki: Mladika : Slavija 0:0
- Adrija : Grafika 0:4
- Na Ljubljani: Svoboda : Reka 3:0
- Ljubljana : Mars 7:0